Zwerven langs Hadrian's Wall

Herman Vuijsje, *Een grens van steen; op verkenning langs de Muur van Hadrianus.* **Uitg. Bas Lubberhuizen, Amsterdam 2001. Pb, geïll., 144 pp. ISBN 90 76314 66 7, *f* 32,85/EURO 14,90.**

De Muur van Hadrianus, op de grens van Engeland en Schotland, is een monument dat nog steeds tot de verbeelding spreekt. Een kolossaal bouwwerk moet het zijn geweest, een verdedigingswerk van meer dan honderd kilometer lengte en zes meter hoogte. Toen keizer Hadrianus de Muur liet bouwen beoogde hij om de Schotse barbaren buiten het door Romeinen bezette gebied te houden. In feite maakte hij daarmee een einde aan verdere Romeinse aspiraties om het noorden van Brittannië te veroveren, en werd de *status quo* vastgelegd.

Er zijn nog flinke overblijfselen van de Muur, vooral op het middengedeelte. Toch zullen niet alle oudheid-liefhebbers er meteen een reis noordwaarts naar het verre Newcastle of Carlisle voor over hebben. Zij kunnen nu toch vanuit de leunstoel een tocht langs die Muur maken, aan de hand van een onderhoudend, nieuw reisboek van Herman Vuijsje.

Onder de titel *Een grens van steen* geeft Vuijsje een gedetailleerde beschrijving van een voettocht van oost naar west langs de Muur, die hij in drie etappes (1995, 1996 en 2000) voltooide, samen met fotografe Marian van de Veen-van Rijk. Het is een buitengewoon informatief, leesbaar en rijk geïllustreerd verslag. Daarin komt de lezer uiteraard het nodige te weten over de Muur, de bouw en structuur ervan en over de precieze locatie van de overblijfselen. Voor een deel blijkt dat echt een speurtocht: stukjes Muur zitten soms verborgen in huizen, onder de grond of achter replica's. Ook bestuurlijk ligt de zaak soms heel moeilijk. We lezen over langs elkaar werkende diensten en autoriteiten, geschillen tussen ambtelijke professionals en fanatieke amateurs, en allerlei pogingen het Romeinse verleden te doen herleven. Het boek bevat tenslotte ook veel praktische informatie voor wie verder wil lezen of zelf langs de Muur wil reizen.

Daarnaast, en misschien: bovenal, is het verslag een boeiend reisboek over het soms zo excentrieke Engeland. Ontmoetingen met kleurrijke figuren, merkwaardige belevenissen en persoonlijke bespiegelingen zorgen ervoor dat de lezer zich geen moment verveelt. Deze kwaliteit viel eigenlijk ook op voorhand te verwachten: Herman Vuijsje schreef enkele jaren geleden een heel populair geworden boek over een voettocht vanuit Santiago de Compostela. Met Een grens van steen laat hij opnieuw zijn talenten als reisboekenschrijver zien. Mijn archeologische inte-

resse is tamelijk beperkt, maar ik heb het boek in één keer uitgelezen. Ik kan het iedereen dus warm aanbevelen. Hopelijk gaat Vuijsje ook nog eens schrijven over reizen in zuidelijker streken. Zou Griekenland een idee zijn?

VINCENT HUNINK